

בנשיאות מורנו הרב חיים רבי שליט"א

דעת זקנים

עלון שבועי להגדלת ורוממות התורה ולומדיה, והחדרת השקפה טהורה ואמתית לכל אחד מישראל

גליון מס': 576 פרשת: וילך שבת קודש ה' תשרי תשפ"ו (27 בספטמבר 2025 למנינים)

תל-אביב	יציאה	כניסה	ר"ת
18:12	19:07	19:44	
17:55*	19:05	19:47	ירושלים
18:01	19:06	19:43	חיפה
18:12	19:07	19:44	באר שבע

*לנוהגים 40 דקות

"לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה"

המשא המרכזי

מורנו הרב חיים רבי שליט"א

כב. משפט של ה' יתברך זה אמת, ואמת צריך לאהוב. לאהוב את ר"ה, עשרת ימי תשובה, ויום הכיפורים. "וְאַל-תִּבְּאוּ בְמִשְׁפָּט" וכו'. והכוונה שיהיה רחמים בדין, אבל עצם המשפט זה האמת, וצריך לאהוב משפט אמת. וה' אלקים אמת וגם כשיש עונש צריך לקבלו באהבה.

כג. "וְהִחַיְתוּנוּ בְתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ", כלומר, אל תנועל מאיתנו דרכי התשובה, כמו שנענש פרעה, אלא נהיה ראויים לעמוד לפניך. והברכה שאחריה, מבקשים סליחה ומחילה ממש מה' יתברך שתתקבל התשובה מאהבה.

כד. האומר וידוי בכוונת הלב באמת אין עליו קטרוגים מהשמים (וזה"ק בא מ"א).

כה. בעשרת ימי תשובה השם יתברך קרוב אלינו מאוד כמו אבא ויותר מאבא, ואפשר לבקש מאבא כזה גדול וקרוב ואוהב, מה שרוצים פשוט כמשמעו, ולפי זה מובן כיצד ניתן לבקש בר"ה ועשרת ימי תשובה "אבינו מלכנו כותבנו בספר צדיקים וחסידים", הרי אין אנחנו בדרגה כזאת, והבן.

יום הכיפורים

כו. עבירות שבין אדם לחבירו אדם יתברך אין יום הכיפורים מכפר. ולפי זה יכול להיות שישגו אדם לעולם הבא שעשה מצוות בלי סוף ועמל בתורה אבל היה מסוכסך עם חבירו ובגלל זה הוא לא יציל מהדין כי אין על זה כפרה אם לא ריצה את חבירו אפי' אם היה באומן בראש השנה... ומצד שני יכול להגיע עבריו גדול שהיה נעים הליכות עם כולם והוא ירצה את עונשו בגהינם ואחר כך יכנס לגן עדן.

כז. ויתור ומעביר על מידותיו, עוזר שמירת הדין תבקש רחמים ותעשה לפניך משורת הדין.

כח. המקבל על עצמו תשובה שלימה ואהבת ישראל בשמים מגלגלים שכל מי שהוא פגע בו ימחלו לו (וזה"ל פקד י').

כט. כאשר קשה למשפחה לעשות כפרות בעופות, אפשר לעשות בכסף, דהיינו שהמעות ילכו לצדקה, והמשפחה תעשה הרהורי תשובה.

ל. אין ענין לאכול הרבה קודם התענית, הן מבחינת הבריאות, והן בכדי שיכנס בהכנעה ליום הקדוש, העיקר לשלוח הרבה ביומיים שלפני התענית ולאכול כרגיל ויש להקפיד לאכול לאט לאט וללעוס הרבה, ולסיים במאכל מתוק, ובכך יקבל כח ליום הקדוש. ומרן זיע"א הוסיף שמותר לקחת גלולה של ויטמין מסוים קודם התענית, המיקל עליו ביום הקדוש.

לא. מי שעושה לאחר ערבית

הנהגות לעשי"ת וליוה"כ

עשרת ימי תשובה

א. עבודת ה' יתברך בעשרת ימי תשובה יש לה משקל לכל השנה כולה (וזה"ל בחד"א פרשת משפטים).

ב. בעשרת ימי תשובה יש להרגיש שהוא עומד תמיד לפני ה', בבחינת "שְׁנִיתִי" (פלא יועץ ערך תשובה).

ג. בעשרת ימי תשובה בכלל ובר"ה ויום הכיפורים בפרט, יש לנצל כל דקה וכל שניה לתפילות ועבודת ה' יתברך.

ד. בעשרת ימי תשובה מצוה להחמיר ולהדר ולהיות חסידא קדישא עד כמה שאפשר, כדי לחוש לדעת האוסרים בעיני הלכה ובדיני קדושה וצניעות (וזה"ל סימן תרג), ויתרון עשרת ימי תשובה מכל השנה כיתרון אור מן החושך (פלא יועץ).

ה. בעשרת ימי תשובה יש שבעה ימים בין ר"ה ליום הכיפורים, ויכוון כל היום לתקן מה שפגמו באותו יום כל השנה.

ו. סגולה גדולה לשנה טובה בר"ה, להתחזק מאד באהבת ישראל עם כל אדם בעולם ולהתפלל על אנשים קשים שיזכו לשנה טובה כשאומר וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך.

ז. יש לדקדק מאד בעשרת ימי תשובה, על עניית אמן בקול רם, ויהא שמייה רבא בכוונה גדולה וכמובן בהזכרת שם שמים בברכות ובתפילות.

ח. יש לדקדק היטב באמירת קרבנות שבתפילה בוקר וערב, ובאמירת שירת הים כל בוקר בשמחה שעליהם נאמר: הקורא בכוונה מוחלין לו על כל עוונותיו, ואם אמרו שיש לדקדק בזה בכל השנה, על אחת כמה וכמה בעשרת ימי תשובה (מגילה לא).

ט. רבינו יונה בשערי תשובה (שער ג' אות טו) מעורר, מי שלא מוסיף ביראת שמים כל השנה נקרא רשע.

י. כשם שצריך להתבטל לה' יתברך כך צריך להתבטל לכל יהודי בענוה ובדרך ארץ, בחינת המלכת את חברך בנחת רוח, ועל ידי זה זוכים להמתקת הדינים (נחמיות ט"ז ע"כ ר"ה). וכך היה מתנהג משה רבינו וזכה להיות עניו מכל האדם.

יא. יש שני פסוקים המלמדים אותנו כיצד לעשות תשובה: **א.** הפסוק "וּמִוֹדָה וְעֵצָב יִרְחָם" (מגילת אה, יג) ובו מדובר בעוון חד פעמי שלא נשתרש בחטא, ואין זה דרך חטאים אצלו, ואז ניתן לומר וידוי מיד, ואח"כ לעזוב דרך זו ולקבל על העתיד. ומדויק בפסוק "וּמִוֹדָה" דהיינו וידוי וחרטה ואח"כ "וְעֵצָב", דהיינו קבלה לעתיד שעוונם מעשה שעשה ובוחר במעשים טובים. **ב.** ומאידך יש את הפסוק (ישעיה נה, ז) "עֵצָב רָשָׁע דָּרְכוֹ" שזה על עוון שהשתרש בו, והולך בדרך עוונות. שאז לא יעזור וידוי וחרטה, אלא צריך קודם עזיבת החטא, וקבלה טובה שמנתק עצמו לגמרי מדבר זה, גם במצבים קשים, עד כדי מסרקות של ברזל. וזו קבלה אמיתית של עזיבת חטא. ורק אח"כ יאמר וידוי וחרטה. וזה כאמור "עֵצָב רָשָׁע דָּרְכוֹ" ורק אח"כ "וְיִשָּׁב אֶל-ה'" (רבינו יונה בענין שער א' אות יא).

יב. עזיבת החטא זה כולל ניתוק גמור מחברה לא טובה. וכן ניתוק מספר טלפון קודם המפורסם ליצר הרע.

יג. מסתבר שמי שעושה עבירה פעמיים וכ"ש כמה פעמים, דק"ל שנעשית לו כהיתר (יומא פו:), שהוא ממילא נשתרש בחטא ויש כאן רק חטאים ולא מועיל וידוי וחרטה, אלא צריך קודם שינוי גמור של עזיבת החטא והבן.

יד. החובל בחבירו או מזיק ממונו, לאחר שפייסו וביקש סליחתו ושלם נזקו, חייב להתוודות לפני ה'. ומשמע מהרמב"ם (נפ"ק מהלכות תשובה) שזה רק על עבירה אחת, אבל כשהושרש בחטא צריך קודם עזיבה, ואח"כ וידוי, כדי לעקור גם המחשבה הרעה וכמש"כ ר"י בשע"ת שם.

טו. בתיקוני הזוהר (דף כג, ב) כתוב שיש אנשים צווחים ביום הכיפורים בתפילה כמו כלבים ואומרים הב לנא מזונא וסליחה וכפרה וחיים, והם עזי נפש ככלבים. ע"ש והדברים נוראים. ומשמע מכאן שגם הסליחה והכפרה לא נכונה ולמה? מפני שעושים וידוי וחרטה, אבל חסר עזיבת החטא שזה העיקר, אחרת הוידוי אינו אמיתי וכנ"ל (וראה מהר"ח מו"ל ח"א זע"א).

כספר "רוח חיים".

טז. התשובה האמיתית הוא שמקבל האדם ע"ע עזיבת החטא לגמרי בלב ונפש, דהיינו גם אם ישלם על כך בחייו, שימות ברגע זה מהשמים, לתיקון עוונותיו, מוכן לכך (ועיין ע"ז י. ומהר"א בחד"א טז).

יז. יש לבקש "יסורים טובים" בימים הנוראים דהיינו שמירת הלשון והעניינים. והשכמת ביהכ"נ. ודקדוק באהבת ישראל וכיוצא בזה. וכל זה דקדוק במצוות של יסורים טובים וזה מונע יסורים רעים של מחלות ועניות וכיזיונות ועצבות וכיוצא בזה.

יח. ארבעה מחוסרי כפרה (יומא פו:), ועון שיש בו כרת יום הכיפורים לא מכפר וצריך יסורים. ע"ש. ואם עושה תשובה מאהבה ה', אז יום הכיפורים מכפר על הכל (מנחם זע"א בחד"א ימים נוראים ק"ד ר"ה).

יט. וכתב לחיים טובים כל בְּנֵי בְרִיתךָ - כשאומר זאת יש לכוון על שונאיו ואויביו, וסתם אנשים שאינו סובלם שיזכו לשנה טובה וחיים טובים, וזה יעזור בשבילו ביום הדין הגדול והנורא.

כ. עבר עבירה ושנה בה, נעשית לו כהיתר (יומא פו:). וגדולה מידה טובה פי חמש מאות (תוספתא סוטה פ"ד) ולכן כשעושה מצוה פעמיים ושלוש בשמחה ואהבה ויראה, אז בודאי שיוכה לסיעתא דישמיא עצומה.

כא. שאול באחת ועלתה לו לרעה, כי לא הודה ולא אמר חטאתי, דוד בשנים ולא עלתה לו לרעה, כי אמר מיד חטאתי לה'. וזכה לענוה ומצא חן בעיני ה'. (יומא כג: ור"מ ט"ז) ומכאן שההתנצלות ושערי התירוץ קשה מן החטא, כי כשאדם יודע שהוא נכשל בחטא, יש כוחות לסבול, וכוחות נוספים לעבוד את ה', כי יודע שחייב לעשות כן.

העלון בחסות
דפוס גרף פרינט
grafprint
08-9256712

רח' הצורנים 10, א.ת. הצפוני, לוד
www.graf-print.co.il

המפתח לאושר: אל תהיה הגיוני!!!

להתענע על ה'

הרב אליהו רבי ראש הכולל

מבצע כאן מעשה שאינו הגיוני בעליל. ובמידה מסוימת הוא אפילו הוציא מעצמו משהו שחשוב לו יותר מנשמתו, או לפחות מספר שתיים שלה.

אדם שנהג בצורה כזו והעניק צדקה שלא כאופיו וכדרכו של עולם, הרי שעשה משהו לא הגיוני בעליל. לאדם שנהג בצורה לא הגיונית לטובה, מגיע לנהוג כלפיו בצורה לא הגיונית לטובה גם משמים.

אבל יש כאן משהו נוסף - אם הבנו שממונו של האדם חביב עליו כמעט כמו נפשו או במקרים מסוימים אף יותר מאשר נפשו, הרי שאדם שהפריש מממונו לצדקה בעצם הקריב על גבי מזבח הכפרה את הדבר הגדול והחשוב ביותר אותו יכל להקריב. ואם כן, קרבן ככל שהוא גדול יותר, מזכה למתנה גדולה יותר.

מעבר לכך, לימודנו חכמינו זכרונם לברכה שגם כאשר נגזרים על האדם ייסורים, אין נגזר איזו מסכת ייסורים יעבור האדם בעקבות אותה גזירה, אלא משקלם של הייסורים הוא הנחתם באותה גזירה. לאמור, שאם נגזר על האדם שלושה ק"ג של ייסורים, חלילה, לשנה הנוכחית, יכול הוא להמיר את אותם ייסורים רעים בייסורים טובים, וכגון: קימה בבוקר בשעה מוקדמת לתפלה והנחת תפילין, עשיית חסד בגופו, לימוד תורה מתוך עמל, ומעבר לכל - נתינת צדקה.

ומדוע נתינת הצדקה היא מעל לכל? משום שכאמור, היא הדבר הקשה ביותר לאדם והיא שקולה כנגד נטילת נשמתו ממש.

אם הבנו את הדברים, הרי שאדם המעוניין שמעשה הצדקה שלו יגאל אותו מייסורים שליליים ועניק לו ייסורים חיוביים, זקוק לתרום קצת מעבר לכחו בכדי לזכות ולהגיע לאותם ייסורים. ולשם דוגמא, אדם שבכחו להחזיק עשרה אברכים שישבו ויהגו בעולמה של תורה, לא די בזה שיחזיק עשרה, אלא מעבר לכך יצטרך להחזיק לפחות שנים עשר או חמישה עשר אברכים בכדי לחוש באותו קושי של "בכל מאדך", לחוש באותו משהו נחשק שאותו קשה להוציא. לעומתו, אדם, אשר החזיק אברך אחד קלה בעיניו, יצטרך להחזיק יותר מכך בכדי להגיע לאותה תוצאה.

ולפי זה, נבין קצת יותר את דברי הירושלמי על "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזו לעשות אותם", שהוא כנגד הכתוב השלילי: "אָרוּר אֲשֶׁר לֹא יָקִים אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם" (דברים כו, טו). "למד ולימד ושמר ועשה והיה סיפק בידו להחזיק ולא החזיק הרי זה בכלל ארור..." ומאידך "לא למד ולא לימד ולא שמר ולא עשה ולא היה סיפק בידו להחזיק והחזיק הרי זה בכלל ברוך" (ירושלמי סוטה פ"ז ה"ד).

כלומר, שיכול להיות אותו אדם, אשר לא רק ילמד ישמור ויעשה את דברי הקדושה, אלא אפילו ילמדה לאחרים. ועם כל זה, בהיות והיה יכול להחזיק תורה ולא החזיק, יהיה הוא "ארור". לעומתו, האחר, אשר לא רק שלא למד ולא לימד, אלא אף לא שמר ולא עשה. אם לא היה בכחו להחזיק תורה, ועם כל זה החזיק - זוהי הוא להיות בכלל "ברוך".

והדברים מזעזעים!

אותו רשע, שלכאורה אין רפואה למכתו ואמור לירש גיהנם בעולם הזה ובעולם הבא על כל עבירותיו, חטאותיו ופשעיו ייקרא "ברוך", בעוד שחברו שעשה את כל המוטל עליו, אולם בסך הכל לא החזיק תורה כאשר היה בכחו להחזיק, יעמוד למרגלותיו ויהיה בכלל "ארור"!!

אולם, לפי האמור, הן הן הדברים. אותו אחד על שלל פשעיו, ברגע שהקריב מעצמו מעבר ליכולתו למען החזקת התורה, הרי שבעצם הקריב את נשמתו ועקד את רצונותיו ויכולותיו על גבי מזבח הכפרה לכבודו של בורא העולם, ובהתנהגות כזו כביכול גם הקדוש ברוך הוא ופמליה של מעלה לא יכולים להישאר שווי נפש.

ואם נעמיק מעט יותר בדברי הירושלמי, נשים לב לפרט מדהים - ולפיו, אדם שביכולתו להחזיק 'מאה אברכים' במשך 'עשר שנים' שישבו ויעמלו בעולמה של תורה, ועשה זאת. אמנם אין הוא בכלל 'ארור', אולם מאידך הוא גם אינו בכלל 'ברוך', משום שהחזיק כפי יכולתו ולא למעלה ממנה. ללמדך, שהחפץ למרק את נפשו ולזכות לכפרה אמתית, ומעבר לכך לזכות ולהיות 'ברוך', עליו לא רק להעניק צדקה להחזקת התורה כפי כחו, אלא מעבר לכחו ובכוחו מסירות נפש מובטחת לו שנה טובה ומתוקה, שנה של אושר ושלווה, שנה של מילוי כל משאלות לבבו ברוחניות ובגשמיות לעבודת ה' יתברך, תוך כדי פרנסה בפשע, בריאות איתנה ונהורא מעליא, נחת מכל יוצאי חלציו. "עַל מִי מִנְחָתוֹ יִהְיֶה" (תהלים כג, ב) של ממש! כן תהי לנו ולכל ישראל, אמן.

בברכת גמר חתימה לכל מוסרי הנפש למען התורה ולכל עם ישראל וברוכים תהיו!

שלום וברכה, מורי ורבותי!

במסגרת שיחותינו הנעימות, אני רואה 'חובה קדושה' לעצמי לשוחח הפעם על המושג שנקרא "סליחה".

משהו לא הגיוני במחשבה פשוטה בדבר הזה, משום שלא יתכן שאדם יעשה לחברו ככל העולה רוחו - יזיק, ישפיל, יפגע, וביום מן הימים יבוא ויבקש סליחה ויצפה מחברו למחילה, סליחה וכפרה עד כדי מחיקת כל העבר ופתיחת דף חדש לחלוטין.

באותה מידה, ואף חמור הרבה יותר מכך, הוא חוסר ההבנה בבקשת הסליחה מהקדוש ברוך הוא. נמצא מולך האלוקים שמחיה אותך 'יום יום ושעה שעה', וזו מפרנס ומעניק לך את משפחתך מדי בוקר באהבה, מעניק לך חמצן בכל רגע נותן ובד בבד את האפשרות לנשום אותו. ובתוך כל בליל ההנאות והטובות אותן הוא מספק 'יום יום ושעה שעה', אתה עוד מעז לעבור על רצונו? ועוד בסופו של דבר תגיע ותבקש סליחה, ותצפה לפתיחת דף חדש של שנה טובה וברוכה, עם כלכלה יציבה ואפילו עם מצב ביטחוני מרשים? ואמנם, הסליחה היא דבר באמת לא הגיוני. אדם שגזל את כספו של חברו או אפילו את רגשותיו של חברו, מצד ההיגיון, לא מספיק שישב את אשר גזל ממנו ויעניק לו את כספו חזרה או שיחזור בו בפומבי מהמילים הרעות אותן הטיח כלפיו, אלא זקוק הוא אף לפיצוי כלשהו בכדי לגרום לחבר למחול ולסלוח בלב שלם, כביכול היתה משתלמת אותה 'טראומה' בשל תוצאתה המענגת...

אולם, כאן מבקשים מאיתנו לדרוש בסליחתו של הקדוש ברוך הוא. כאשר מנגד אין לנו אפילו סיכוי קל שבעולם להצליח ולפצותו על עגמת הנפש אותה גרמנו לו. הרי אדם לא באמת יכול לבוא אל האלוקים ולהעניק לו משהו מטובו, כי הרי גם אם היה משהו שהיה "עושה טוב" לקדוש ברוך הוא, הרי את אותו דבר קיבלת מבורא העולמים עצמו, והיאך אתה לוקח את אותה מתנה "ומחזיר לו" ועוד מצפה לקרוא לכך "פיצוי"?

הדבר הראשון שאותו עלינו לסכם בשיחה זו הוא - שהסליחה אותה סולח לנו הקדוש ברוך הוא מדי שנה, היא באמת משהו לא הגיוני. אם אנחנו מצליחים באמת להבין זאת, ובמידת מה אפילו לחוש בכך, הרי שעלינו ברגעים אלו ממש לפצות בריקוד סוער ולהודות לבוראנו על המתנה הנפלאה והלא הגיונית אותה העניק לנו.

אולם, רבותינו הקדושים לימדו אותנו מהו התהליך המזכה אותנו להגיע לאותה מטרה. והיום, ברשותכם, נתמקד באחד מהדברים שלכאורה אין כל קשר בינו לבין המתנה האלוהית הלא היא הסליחה.

לימודנו חז"ל תשובה, תפלה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה (תנחומא פרשת נח סימן טו). כמו כן, אומרת הגמרא במסכת ראש השנה, אמר רב יצחק ארבעה דברים מבטלים גזר דינו של אדם ואלו הם: צדקה, צעקה, שינוי השם ושינוי מעשה (פ"ט ע"ג), ומילא להבין ש'תפלה' ו'צעקה' משנים גזר דינו של אדם, וכמו כן 'שינוי השם' ו'שינוי מעשה', בהם מראה האדם על תחילת דרכו החדשה וזאת היא לאותה מתנה נדירה ולא הגיונית הנקראת "סליחה מריבון העולמים".

אולם, מה ל'צדקה' ולכל התהליך הזה? והלא לכאורה 'צדקה' לא אמורה לגרום בכהוא זה לשינוי בדרכו של האדם, וודאי שלא יכולה "לשחד" את ה' יתברך ולגרום לו לסלוח ביתר קלות?

והתשובה על כך, מורי ורבותי, מדהימה, מחכימה, מפעימה ומלמדת, ומעניקה לכל אחד מאיתנו את הזכות להסתכל לראשונה בעיניה של הצדקה במבט אחר ולהבין עד כמה היא איננה מעשה חיצוני, אלא דבר מהותי הנוגע לנפשו של האדם.

חז"ל הקדושים במסכת ברכות (ס"ח ע"ב) על הפסוק: "וְאֶהְיֶה אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לַבְבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מַאֲדְךָ" (דברים י, טו), מסבירים ש"בכל מאדך" פירוש ככל ממונו. ושואלים, אם כבר נאמר "בכל נפשך", למה נאמר "בכל מאדך"? כלומר, אם אהבת ה' צריכה להיות גדולה כל כך ויציבה כל כך יותר מאשר אתה אוהב את נפשך ואת חיידך, אם כן מה כבר ניתן לומר שוב "בכל מאדך" - בכל ממונך? ועונה על כך הגמרא הקדושה, שישנם אנשים שנפשם חביבה עליהם יותר ממונם, וישנם אנשים שממונם חביב עליהם יותר מנפשם.

כלומר, כל אדם רואה את ממונו כאחד משני הדברים החשובים ביותר בעיניו. ההבדל הוא - האם הוא רואה את הממון כמספר אחת עוד לפני חייו, או שהוא רואה אותו כמספר שתיים לאחר אהבתו את חייו. מה שאומר במילים אחרות, שאם אדם מצליח להיפרד מממונו למען רצון ה' יתברך, הרי שהוא בעצם

לבינתיים עליך לוותר על הטלפון לגמרי, ממש לגמרי! לא טלפון כשר ולא כלום, וזה מצוין. והזמן יעשה את שלו.

יש לך אמא מיוחדת, תשמעי לה תמיד, וכך תזכי להצלחה בחיים, אמן ואמן.

שינוי שם לחולה

שאלה: כאשר ישנו צורך לשנות את שם האדם, כגון חולה וכיוצא בזה, כיצד עושים זאת, האם חובה לבצע זאת בבית הכנסת?

תשובה: אין חובה בבית הכנסת, והעיקר לעשות לו "מי שברך" בעשרה, וכולם יענו אמן. ומכאן והלאה כולם יקראו לו בשם החדש, אבל ממש כולם! ויהיה הכל בהצלחה.

גם כדאי שהמשפחה שלו יקבלו על עצמם להתקדם ביהדות, הגברים בתורה, במצוות ובמעשים טובים, והנשים תחזקנה בצניעות. ובעזרת ה' יתברך נשמע בשורות טובות. וזה יהיה השלימות לרפואתו.

הגדר של מי שחושדים אותו ואין בו

שאלה: אדם שחשדו בו לשוא, ובאמת הוא אינו אשם כלל, האם יש לו זכויות על כך שחשדו בו לחינם?

תשובה: כתוב בגמרא (שבת קי"ח), "הא חלקי ממי שחושדין אותו ואין בו, ע"ש. כלומר, הוא צדיק במעשה מסוים, אלא שחושדים בו בטעות שהוא אשם בכך. באופן כזה, אם באמת הוא אינו אשם כלל, אשריו ואשרי חלקו, ומקבל על כך שכר.

אולם אם באמת הוא אשם במצב שנגרם, או במצב שחושדים בו, וזאת משום שהוא מסתובב שם ומפריע קצת, וזו הסיבה שחושדים בו. באופן כזה, גם אם אינו אשם ממש, מכל מקום בהתנהגות שלו הוא גרם לכך שיחשדו בו, ולכן יש לו בעיה מסוימת.

וכן כאשר במקרה מסוים הוא אמנם לא היה אשם, אך במקרה אחר הוא כן היה אשם, עדיין הוא אינו צדיק במעשיו (ועי' בן יאיר ע"פ).

אמנם לא נהיית חילונית לגמרי, אולם עשיתי הרבה שטויות לצערי. כיום אני ובעלי חסידי ברסלב, ומשתדלים לעבוד את ה' בקדושה. השאלה שלי היא, יש לי כל הזמן מחשבות של שטויות מהעבר, ממש מחשבות טמאות, אני ממש לא יודעת מה לעשות, אני מנסה לגרש את המחשבות הללו, אבל הם חוזרות ונשנות, ואני מפחדת שה' יתברך יעניש אותי על כך. אני רוצה רק מחשבות טובות. מה עלי לעשות?

תשובה: עצה טובה, לעשות מהמחשבה שאלה ותשובה. ולדוגמא, תאמרי לעצמך: "אמנם נכון, עשיתי שטויות ונכשלת, ויתכן שבשמים כועסים עלי, ומה יהיה? והתשובה היא, הרי חזרתי בתשובה, ובשמים אוהבים אותי".

וכן לומר לעצמך: הייתי לא צנועה, וזה אכן עוון גדול וחילול ה' נורא, ומה יהיה? והתשובה היא, כעת אני ברוך ה' צנועה, ומתנהגת בחסידות, וה' אוהב אותי", וזה מצוין.

לפחד מה' יתברך זה מצוין, אולם חובה לסלק מחשבות של שטויות, משום שאין שום יאוש בעולם כלל, ובשמים אוהבים את כולנו. וכמו שאמר רבנו ז"ל: "א: שיש לעשות מהתורה תפלה, כך יש לעשות מכל הבלבולים שאלה ותשובה, ולהפוך את היצר הרע ליצר הטוב.

אל תתחבר לרשע!

שאלה: אני בחורה חרדית בת ארבע עשרה וחצי, ויש לי בת דודה שגם היא חרדית בת שלוש עשרה וחצי, ואני מרגישה שהיא מקלקלת אותי על ידי כל מיני דיבורים לא צנועים, מודרניות וכו'. ומחמת כן אימי שתחי', שהיא דודה שלה, אוסרת עלי להיות איתה בקשר. ושאלתי היא, כיצד עלי לנהוג בהתחשב בכך שהיא בת דודה שלי?

תשובה: אמא שלך צודקת, ויש לעשות בחכמה, ולהתרחק ממנה לגמרי. וכבר אמרו חז"ל הקדושים (פסוק פ"א מ"ז): הרחק משכן רע, ואל תתחבר לרשע.

וכדאי לומר לה שאת רוצה להתחזק ולהוסיף בצניעות ובקדושה, והיא תעזוב מעצמה, או שתתחזק איתך ביחד, וזה מצוין.

חשש למראית עין בנעליים שנועלים ביום כיפור

שאלה: האם מותר לנעול ביום כיפור נעליים רגילות שאינן מעור, במקום בד, או שיש חשש משום מראית עין?

תשובה: גם נעליים של כיפור הלבנות זה דומה, ואין מראית עין. העיקר שהכל גומי, בד ופלסטיק, ואין עור כלל ועיקר.

בשר ודגים באותה צלחת

שאלה: אני מגישה מזון לעובדים בחברה. לפעמים מגיעים עובדים שאינם שומרים מצוות אשר רוצים מנת דג ומנת בשר באותה הצלחת. האם זה בסדר שאגיש להם את שתי המנות באותה צלחת?

תשובה: לא, צריך בשתי צלחות נפרדות. ואם אין ברירה, אז להפריד בין הדג והבשר, ולהניח ירק או סלט ביניהם, ושלוש על ישראל. ומצוה לפרסם ולעזור: "על פי הרפואה, אסור לאכול דגים ובשר ביחד", וזה ישפיע עליהם.

עבירות ששוקלים במאזניים אחרי מאה ועשרים שנה

שאלה: שמעתי בשיעור שאדם שלא מאמין שיום כיפור מכפר על עוונותיו, והוא מתחיל דף חדש, הוא כופר. ושאלתי היא, איך זה מסתדר אם הענין שכשהנשמה עולה לשמים אחרי מאה ועשרים שנה, האדם רואה על כך המאזניים את כל העבירות שהוא עבר מיום עמדו על דעתו, הרי אמורים להיות שם רק העבירות שהוא עבר בשנת פטירתו מיום הכיפורים ואילך?

תשובה: אני לא אוהב את המלים "כופר", "לא מאמין" הן וכיוצא בהן, ואין במלים אלו כבוד לה' יתברך. וכמובן שאחרי מאה ועשרים שנה שוקלים את כל העבירות במאזניים, אולם אם זכה ונמחלו לו העבירות ביום הכיפורים, אז לא שוקלים לו אותם. ושוקלים בשמים רק את העבירות שלא נמחלו לו ביום הכיפורים, וכגון שעשה חילול ה', או כשלא חזר תשובה, או עבירות שבין אדם לחבירו, רחמנא ליצלן.

לעשות מהמחשבות שאלה ותשובה

שאלה: אני אשה נשואה ויש לי ילדים. גדלתי בבית חרדי, וסתיי מהדרך בגיל ההתבגרות.

המשך מעמ' 1

לו. עשרים וארבעה דברים מעכבין את התשובה, ואחד מהם, הרואה בנו יוצא לתרבות רעה ואינו מוחה בידו (מנצח' תשובה פ"ה ה"א), ומכאן שמי שבניו בבית ספר ממלכתי חילוני ויכול להעביר אותם לבית ספר תורני ואינו עושה כן, יוהכ"פ לא מכפר והוא בסכנת חיים, והורים שזכו לבנים שלומדים בתלמוד תורה עם יראת שמים טהורה יזכו לשנים רבות נעימות וטובות.

לו. בפיוטים בראש השנה ויום הכיפורים, כשכל אחד קורא קטע מסוים, אם מאן דהוא מתחיל צריך לוותר לכבודו, כדי שישמע ויקבל הרגשה טובה.

גמר חתימה טובה לכל אחינו בית ישראל!

לאומרו בישוב הדעת וכוונה גדולה מבלי למהר או להלחץ חס ושלום, ומי שמרגיש בזה עבודת ה' עדיף שיעשה כן.

לה. בזמן פתיחת ההיכל ביום הכיפורים רצוי מאוד לעשות עם הציבור הקדוש, קבלות וגילוי דעת לכל השנה כולה ויש בזה סניגוריא גדולה בשמים. וזה כעין קבלת התורה מאהבה. למשל, קבלה של אהבת ישראל ללא יוצא מן הכלל. ביטול כעס וגאווה וקפידות וקללות וכיוצא בזה. שזה רק מן השפה ולחוץ. והוא בטל ומבוטל. גילוי דעת לאזכרת ש"ש לכל השנה. גילוי דעת לטלטל נר שבת אחרי שכבה. ועוד קבלות חשובות כפי העניין יש בזה זיכוי הרבים וקידוש השם.

של ליל יום הכיפורים שיעור במוסר ויראת שמים, זה נפלא מאוד, וטוב לשלב עם יחד עם שירי נשמה ודבקות בה', כמו ידיד נפש, יה רבון עולם וכיוצא בזה.

לב. כדאי ללבוש ביום הכיפורים הקדוש בגדים קלים, ואין צריך להתעטף בבגד עליון מאחר והוא עטוף בטלית גדול כל היום כולו. ויזהר מלהזיע, שלא לאבד נוזלים וכוחות מיותרים.

לג. כל רגע ורגע שמרגיש צער וקושי ויובש ביום הכיפורים שיכוון בזה שמקיים מצות עינוי בגופו לכבוד ה' יתברך, כאשר ציונו בתוה"ק.

לד. יש מעדיפים לומר ברכת הלבנה קודם יום הכיפורים בכדי להוסיף זכויות ביום הקדוש, וגם

הסנגור שלך ליזם הדין

כשמורנו הרב שליט"א מתכלל
בראש השנה וביום הכיפורים, ואומר:
"עלי ועל כל בני ביתי ועל כל הנלווים אלי"
הרב יכוון עליך

שותכים במוסדות הקודש של הרב
וזוכים להיות שותכים בברכתו ותפילותיו

אם אתה שומע למה שמבקש ממך הרב למען ה' יתברך
ה' יתברך ישמע למה שמבקש ממנו הרב למענך

מנצחים את גזר הדין
03-5011150 (שלוחה 1)

רזאים ישונעות

גדולי ישראל מברכים אותך בברכת השנה

מצטרפים להחזקת התורה וילדי ישראל
רוכשים מניה במוסדות לשנה החדשה
וזוכים לברכתם האישית של גדולי ישראל

מנצחים את גזר הדין
03-5011150 (שלוחה 1)

